

מיפוי המבחן בעברית לכיתה ה, תשע"ח (2018)
טור א

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים

שאלות המבחן	הנושא
1, 3, 4, 5, 7א, 7ב, 8א, 8ב, 10, 11, 13, 14, 15, 16,	הבנת הנקרא
17, 18א, 18ב, 19, 20, 21, 22ב, 23	
2, 2א, 2ב, 6, 9, 12, 22א, 24	לשון
25	הבעה בכתב

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה

סוג הטקסט		ממד ההבנה
טיעון	מידע	
15, 16, 20	4, 7א, 8א, 10	איתור מידע
13, 14, 18א, 18ב, 19	1, 5, 7ב	הבנה (פרשנות והיסק)
17, 21, 22ב, 23	3, 8ב, 11	הערכה ושיקוף

טור ב

פריטי המבחן לפי חלוקה לנושאים

הנושא	שאלות המבחן
הבנת הנקרא	1, 2, 3, 4, 5, 6א, 6ב, 7, 8, 9, 10ב, 11, 14, 16, 17, 18, 20א, 20ב, 21א, 21ב, 23, 24
לשון	10א, 12, 15א, 15ב, 19, 22, 25
הבעה בכתב	13

בטבלה שלהלן מוצגים הפריטים העוסקים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה.

הפריטים בהבנת הנקרא לפי סוג הטקסט (הסוגה) ולפי ממד ההבנה

ממד ההבנה	סוג הטקסט	
	טיעון	מידע
איתור מידע	3, 4, 8	17, 20א, 21א, 23
הבנה (פרשנות והיסק)	1, 2, 6א, 6ב, 7	14, 18, 20ב
הערכה ושיקוף	5, 9, 10ב, 11	16, 21ב, 24

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
1	14	בכותרת כתוב: "עדיין לא נפרדים מהנייר". למה הכוונה בכותרת זו, לפי הטקסט?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את אחת המסקנות העולות מהדוח, ולפיה לפרש את הכותרת.	הבנה (פרשנות והיסק) הסקת מסקנות מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בלימוד הטקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52);
א2	א15	"הספר הדיגיטלי הוא חלק בלתי נפרד מתעשיית הספרים בעולם מאז ראשית המאה ה-21" (שורות 1-2) במשפט זה אין –	ר"ב	התלמידים נדרשים לזהות חלקי דיבור שונים במשפט נתון.	לשון ומטה-לשון חלקי דיבור;	המבנים הבסיסיים – חלקי הדיבור (שם עצם, שם תואר, פועל, תואר פועל, מילות) כולל הכינויים (עמ' 36);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
2ב	15ב	העתיקו מהמשפט שבמסגרת שני צירופי סמיכות.	פתוח	התלמידים נדרשים לזהות צירופי סמיכות במשפט נתון, להבחין בין צירוף סמיכות ובין צירוף שם ושם תואר.	לשון ומטה-לשון הצירופים השמניים: צירוף הסמיכות;	המבנים הבסיסיים – חלקי הדיבור (שם עצם, שם תואר, פועל, תואר פועל, מיליות) כולל הכינויים (עמ' 36); הצירופים השמניים – צירוף הסמיכות (עמ' 36); הסמיכות – "מערכת הצורות". צורות הנסמך (עמ' 66);
3	16	בתחתית עמוד 4 כתובות הערות שוליים. לאיזה מתפקידי הערות השוליים מתאימה הערת השוליים מספר 4?	ר"ב	התלמידים נדרשים לזהות את התפקיד של הערת השוליים הנתונה, מבין התפקידים של הערות השוליים.	הערכה ושיקוף הבנת תפקידם של סימנים גרפיים בטקסט;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);
4	17	לפניכם ציוני זמן הקשורים להתפתחות הספר הדיגיטלי. כתבו בקצרה מתחת לכל אחד מהם את האירוע או את הפעולה שהתרחשו בו.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 6-15), לזהות את האירוע או את הפעולה המתאימים לכל ציין זמן ולארגן אותם מחדש בטבלה.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט, הן המרכזיים הן הנלווים. ארגון מחדש של פרטי המידע בטקסט;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
5	18	מה הקשר בין דבריו של ניקולס נגרופונטה (שורות 16–17) ובין ממצאי הסקרים (שורות 25–32)?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את הטענה הכתובה בשורות הנתונות, את הנתונים המוצגים בשורות הנתונות, ולזהות את הקשר הלוגי שביניהם.	הבנה (פרשנות והיסק) הבנת קשרים לוגיים; שאינם גלויים;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בלימוד הטקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוכלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);
6	19	בשורות 17–18 כתוב: "הספר המודפס ממשיך להתקיים ואף להחזיק בחלק הארי של תעשיית הספרים ושל תרבות הקריאה..." מה פירוש הביטוי פְּחֶלֶק הָאָרִי?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את משמעות הביטוי בחלק הארי הכתוב בטקסט, ולזהות צירוף בעל משמעות זהה.	לשון ומטה-לשון אוצר מילים;	ההבנה הנקודתית עניינה במילים, בביטויים ובניבים. מתן תשומת לב למילים ולניבים נבחרים בטקסט יתרום גם לטיפוח ולהעשרה של אוצר המילים (עמ' 52); אוצר המילים והמשמעים (עמ' 26–27);

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
א7	א20	השלימו את המידע החסר בתרשים בשש המשבצות הריקות.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר בשורות הנתונות פרטי מידע הנוגעים לנתוני סקר, להבין תרשים נתון ולארגן את פרטי המידע מחדש בתרשים.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט, הן המרכזיים הן הנלווים. ארגון מחדש של פרטי המידע בטקסט;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52); המרה מסוג טקסט למשנהו (עמ' 72);
ב7	ב20	כתבו משפט המשווה בין הנתונים שבשתי העמודות האמצעיות.	פתוח	התלמידים נדרשים להשוות בין נתונים המוצגים בתרשים, להבין שהקשר ביניהם הוא קשר של ניגוד, ולהמיר את הנתונים לטקסט מילולי המנוסח כמשפט השוואה.	הבנה (פרשנות והיסק) השוואה;	ידע על מבנים ודרכי ארגון (עמ' 40);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון : טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר : ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
א8	א21	כותב הטקסט מציג חסרונות של הספר הדיגיטלי. ציינו שניים מהחסרונות.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את השורות שבהן מוזכרים חסרונות הספר הדיגיטלי (שורות 38–41, 48–67), לזהות חסרונות הכתובים בצורה ישירה או כאלה הכתובים בצורה עקיפה (אי קיום יתרון), ולכתוב שניים מהם.	ממד ההבנה / הנושא	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא : דליית פרטי מידע (עמ' 49) ; מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52) ;
ב8	ב21	לפניכם תיאור של שני מצבים שבכל אחד מהם בא לידי ביטוי יתרון של הספר הדיגיטלי. כתבו יתרון מתאים המוזכר בטקסט ליד כל תיאור (אין לחזור על אותו יתרון).	פתוח	התלמידים נדרשים להבין מצבים הנתונים בשאלה, לאתר את השורות שבהן מוזכרים יתרונות הספר הדיגיטלי (שורות 59–67, 73–75), ולהתאים בין המצבים המתוארים בשאלה ובין היתרונות הכתובים בטקסט.	הערכה ושיקוף	מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52) ;

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון: טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר: ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
9	22	בשורה 8 כתוב "פרויקט גוטנברג". העתיקו מהטקסט שתי מילים או שני ביטויים שבהם למירכאות יש תפקיד דומה לזה שבשורה 8.	פתוח	התלמידים נדרשים להבין את תפקיד המירכאות בהקשר נתון, ולזהות בטקסט ביטויים אחרים שבהם למירכאות יש אותו תפקיד.	לשון ומטה-לשון סימני פיסוק – המירכאות;	המבנים הבסיסיים – פיסוק פונקציונלי ותקין בהתייחס לתחביר (עמ' 37); הפיסוק ותפקידו התחביריים והרטוריים (עמ' 37);
10	23	בטקסט כתוב שמשרד החינוך תומך בהטמעת ספרי לימוד דיגיטליים בבתי הספר. כתבו שתי סיבות לכך לפי הטקסט והסבירו אותן.	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר יתרונות של ספר הלימוד הדיגיטלי בקטע הרלוונטי (שורות 73–80), ולהסביר שניים מהם.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסט, הן המרכזיים הן הנלווים;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52);
11	24	הטקסט הוא חלק מדוח שנתי. סמנו ✓ ליד שני מאפיינים בולטים של דוח שאפשר לזהות בטקסט זה.	סגור	התלמידים נדרשים לזהות אילו ממאפייני הסוגה אפשר למצוא בטקסט הנתון.	הערכה ושיקוף השוואה או קישור בין המידע והרעיונות שבטקסט ובין ידע חיצוני;	פריסה לפי סוג הטקסט – דוח; היכרות עיונית תיאורטית עם הנושא הלימודי תוך עיון בטקסטים מסוגים שונים (עמ' 45);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק ראשון : טקסט מידע – "עדיין לא נפרדים מהנייר : ספרים דיגיטליים בישראל 2015"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
12	25	הקשר בין המילים ניח - נייד הוא כמו הקשר בין המילים -	ר"ב	התלמידים נדרשים לזהות יחסי משמעות בין מילים - ניגוד במקרה זה - ולזהות צמד מילים אחר שיש בו יחס משמעות של ניגוד.	לשון ומטה-לשון יחסי מילים ומשמעים : יחסי נרדפות, ניגודיות והיכללות ;	ההבנה הנקודתית עניינה במילים, בביטויים ובניבים. מתן תשומת לב למילים ולניבים נבחרים בטקסט יתרום גם לטיפול ולהעשרה של אוצר המילים (עמ' 52) ; אוצר המילים והמשמעים (עמ' 26-27) ; ניגודי משמעות - יחסים שונים של ניגודי משמעות (עמ' 32) ;

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
13	1	מה מטרתו העיקרית של אפלפלד בהרצאתו?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את המטרה העיקרית של הטקסט.	הבנה (פרשנות והיסק) הבנת מטרת הטקסט;	קריאה והבנה של טקסטים – טכניקות או אסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא ולפי סוג הטקסט (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52);
14	2	אפלפלד מספר על התמודדות של ילדים בתקופת המלחמה. מהי הטענה שהוא טוען בעקבות התמודדות זו?	ר"ב	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 6–26), ולזהות את טענת הכותב, המסתמכת על התיאורים המוצגים בקטע.	הבנה (פרשנות והיסק) הסקת מסקנה מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בלימוד הטקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52);
15	3	סמנו ✓ ליד שלושה מאפיינים של ספרות טובה לפי אפלפלד (שורות 27–43).	סגור	התלמידים נדרשים להבין שכל הכתוב בשורות הנתונות נוגע לספרות טובה, ולאתר מאפיינים של ספרות טובה בשורות אלה.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסטים, הן המרכזיים הן הנלווים;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוככמת – סמויה (עמ' 52);

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
16	4	לפי הטקסט, במה דומה הספרות למוסיקה?	ר"ב	התלמידים נדרשים למצוא את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורות 32–36), ולאתר בו אמירה בנוגע למשותף לשני המושגים שבקטע.	איתור מידע זיהוי קשרים לוגיים גלויים: השוואה;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);
17	5	לפי שורות 37–43, באיזו נימה מתייחס אפלפלד לרבים מספרי הילדים הקיימים?	ר"ב	התלמידים נדרשים לזהות את נימת הדברים על סמך השורות הנתונות בטקסט (דגש על ביטויים כמו "חינוכיים להכעיס", "מתחנפים", "מחטיא את המטרה", "צחוק רועם וסתמי").	הערכה ושיקוף הערכת תוכן הטקסט (טענות, אמירות, עמדות) באמצעות ידע עולם של הקוראים;	היחסים בין התוכן ובין המבנה והרטוריקה של הטקסט (עמ' 50); בדיון ברטוריקה יש לעמוד על האמצעים הרטוריים ועל תרומתם להבלטת המסר של הטקסט...: נימה (עמ' 51); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);

המזכירות הפדגוגית

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
18א	6א	מהי טענתו של אפלפלד בנוגע לספרות ילדים?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין את הטענה המרכזית בטקסט.	הבנה (פרשנות והיסק) הבנת עמדות שונות המוצגות בטקסט;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בדיון בתוכן יש חשיבות לעמוד על הנושא הנדון ועל היגד העל או הטענה המרכזית (עמ' 50); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);
18ב	6ב	אפלפלד מוסיף הסתייגות לטענה זו. מהי הסתייגותו לפי הטקסט?	פתוח	התלמידים נדרשים להבין קשר לוגי נתון (טענה והסתייגות), לזהות את ההסתייגות המובעת בטקסט ולכתוב אותה.	הבנה (פרשנות והיסק) הבנת קשרים לוגיים שאינם גלויים;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); בדיון ברטוריקה יש לעמוד על האמצעים הרטוריים ועל תרומתם להבלטת המסר של הטקסט (עמ' 51); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
19	7	לשם מה מזכיר אפלפלד את סיפורי התנ"ך?	ר"ב	התלמידים נדרשים להבין שמטרת הכותב בהבאת חלק מהטקסט (סיפורי התנ"ך) היא לבסס את טענתו המרכזית בעזרת דוגמה.	הבנה (פרשנות והיסק) הסקת מסקנה מן הטקסט כולו ומחלקים ממנו;	קריאה והבנה של טקסטים – טכניקות או אסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא ולפי סוג הטקסט (עמ' 49);
20	8	לפי אפלפלד, מה הייתה הגישה בארץ לעיסוק בשואה?	פתוח	התלמידים נדרשים לאתר את הקטע הרלוונטי בטקסט (שורה 65), שבו מתוארת הגישה הכללית בארץ לנושא השואה.	איתור מידע איתור פרטי מידע גלויים בטקסטים, הן המרכזיים הן הנלווים;	טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון						
חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
21	9	בכותרת הטקסט מוצגת שאלה על הדומה והשונה שבין כתיבה לילדים ובין כתיבה למבוגרים. האם, לדעתכם, אפלפלד עונה על השאלה שהוא מציג בכותרת? הסבירו את תשובתכם לפי הטקסט.	פתוח	התלמידים נדרשים להעריך אם יש בטקסט תשובה לשאלה שבכותרת על ידי זיהוי הטענות של הכותב והבנתן, לנקוט עמדה בנושא ולנמק אותה בעזרת עובדות מהטקסט.	הערכה ושיקוף הבנת נושא הטקסט;	עמידה על המבנה הלוגי ועל יחסי הגומלין בינו ובין תוכן המאמר (עמ' 26); טכניקות ואסטרטגיות של קריאה לפי מטרת הקורא: דליית פרטי מידע (עמ' 49); היחסים בין התוכן ובין המבנה והרטוריקה של הטקסט (עמ' 51); בלימוד טקסט יש לתת את הדעת הן להבנת הטקסט השלם הן להבנת הפרטים. ההבנה הלוקלית תתמקד בחלקים בטקסט וביחסים ביניהם (עמ' 52);
22א	10א	העתיקו משורות 1-5 שלוש מילים בגוף ראשון יחיד (מדבר).	פתוח	התלמידים נדרשים לזהות גוף ראשון בפועל או בשם או בכינוי הגוף הפרוד.	לשון ומטה-לשון חלקי הדיבור;	המבנים הבסיסיים – חלקי הדיבור (שם עצם, שם תואר, פועל, תואר פועל, מיליות) כולל הכינויים (עמ' 36);
22ב	10ב	מדוע יש בטקסט שימוש רב בגוף ראשון יחיד (מדבר)? סמנו ✓ ליד שתי תשובות נכונות.	סגור	התלמידים נדרשים להציג ידע לשוני מטה-טקסטואלי ולהבין את הסיבות לשימוש בגוף ראשון בְּהִקְשֵׁר נתון.	הערכה ושיקוף העלאת השערות בנוגע לטקסט;	טיפולוגיה של טקסטים – כדי לעמוד על טיבו של טקסט מבחינת סוגו אפשר להציב מספר שאלות...באיזה מידה הטקסט היציגי (אקספוזיטורי) או סיפורי (נרטיבי)? ... מהי תבנית הטקסט (עמ' 48); האמצעים הרטוריים – "מערכת הצורות" – ... שימוש הגופים (עמ' 67);

הנושא: הבנת הנקרא ולשון

חלק שני: טקסט טיעון – "מה בין כתיבה לילדים לכתיבה למבוגרים?"

מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה / הנושא	תוכנית הלימודים - עברית לביה"ס העל-יסודי
23	11	"במשך השנים טופחה בארץ... רתיעה מן השואה." (שורה 65) במשפט זה השתמש הסופר בפועל סביל. מה יכולה להיות הסיבה לכך?	ר"ב	התלמידים נדרשים להציג ידע לשוני מטה-טקסטואלי ולהבין את הסיבה לשימוש בפועל סביל כאמצעי רטורי.	הערכה ושיקוף בחינת מידת התאמתם של רכיבים, כגון סגנון, משלב, בחירות לשוניות למטרת הכתיבה;	מסרים בטקסט הבאים בצורה מפורשת וגלויה או מתוחכמת – סמויה (עמ' 52) שילובים – קשרים וזיקות בין פרקים: צורות הפועל והסביל (עמ' 67); פעיל וסביל – "הבנה והבעה". מקומו של עושה הפעולה בטקסט (הופעתו או היעדרו) בהתאמה להקשר (עמ' 67);
24	12	מה תפקיד הנקודתיים בשורה 66 בטקסט?	פתוח	התלמידים נדרשים להבין את תפקיד הנקודתיים בקשר נתון.	לשון ומטה-לשון סימני הפיסוק: נקודתיים;	המבנים הבסיסיים – פיסוק פונקציונלי ותקין בהתייחס לתחביר (עמ' 37); הפיסוק ותפקידו התחביריים והרטוריים (עמ' 37);

הנושא: הבעה בכתב						
חלק שלישי: "חשיפת ילדים למציאות מורכבת"						
מספר הפריט בטור א	מספר הפריט בטור ב	הפריט	סוג הפריט	מטרת הפריט	ממד ההבנה/ הנושא	תוכנית הלימודים- עברית לביה"ס העל-יסודי
25	13	חשיפת ילדים למציאות מורכבת "גם ילדים צמאים להכיר את העולם שהם חיים בו. כדאי לספר להם על חולשות בני האדם, על כאבים פיזיים ונפשיים. החיים אינם עטופים בצמר גפן." (אהרן אפלפלד)		התלמידים נדרשים להציג שליטה בכתובת טקסט טיעון למטרת שכנוע.	הבעה בכתב הבנת המטלה, תוכן ומבנה, תקשורתיות ולשון;	תהליכי כתיבה (53-56); כתיבת טיעון (עמ' 57-58);